

CON TÔI chậm

- Nhớ tới nghe, ngày Lễ Mẹ (Mother's Day) chủ nhật tuần này nguyên cả nhóm họp. Cho cu Thắng xuống chơi luôn.

- Chắc rồi, 10 giờ có tiện không ?

- Được, giờ đó hơi sớm nhưng chị có dịp gặp mấy chị em khác nói chuyện cho biết nhau, 12 giờ thì mình ăn.

- Đồng không ?

- Khoảng 50 - 60 gia đình nói là sẽ mang con tới.

- Tôi mang chè đến cho vui.

- Số dách, chè của chị ai cũng thích, ăn một ly muốn thêm ly thứ hai, cho em cảm ơn trước. Gặp lại chị chủ nhật, bây giờ em gọi cho An múa.

- An múa là ai ?

- Chị nhớ Jessica không, tai nó bị trục trặc nặng nên không nói được. Ở trường dạy học trò ra dấu bằng tay nên An cũng phải học ngôn ngữ bằng dấu hiệu để nói chuyện với con, múa mười ngón tay liền liền thành ra được gọi là An múa. Thôi em bye chị.

- Chị Nhận mạnh giỏi. Tìm nhà em có khó không, Thắng có đi theo không ?

- Có, Thắng ngồi ngoài sân, còn tới nhà không bị lạc, xe bus đậu ngay ngoài đường nên tiện lắm Thùy Dương à. Có nhiều việc phải làm không, còn cái gì cần làm đưa tôi phụ. Chiều chả giờ bây giờ chưa ?

- Khỏi cần, kỳ này mấy chị tính là mỗi người mang một món tới nên em cũng làm ít thôi. Chả giờ để gần ăn hãy chiều cho giòn.

- Vậy hả, thôi để tôi rửa mấy cái nồi này cho gọn, chương trình là làm sao ?

- Ông xă em kia, để ông nói cho nghe.

- A, anh Quân, mới tới không thấy anh.

- Chào chị, em mới về. Đi mua bánh mì ở Cabramatta cho trưa nay rồi sẵn đó đón mấy chị khác với các cháu luôn.

- Chà anh bận dữ, tôi đang hỏi chị Dương trưa nay có những mục gì.

- À, nó như vậy. Bữa nay có cô Lynn tới nên mình sẽ cho mấy cháu ăn trước, kể là tới phần người lớn, và lúc 1 giờ thì cô Lynn sẽ trình bày về Share Care cho phụ huynh.

Chị Dương quay sang chồng.

- Anh giới thiệu chị Nhận với mấy anh chị khác đi, có vài người mới đến nhóm chỉ chưa quen.

- Ờ được, chị đi với em ra sân, cũng có mấy anh chị tới rồi đang ở ngoài đó.

- Chờ tôi chút xíu nghe, để rửa cái nồi chót cho xong

Bên hông nhà là khoảng sân rộng đã che vải xanh nên gần trưa mà không có nắng dọi, bốn năm chiếc bàn dài kê sát nhau, các con chị Dương với mấy anh tới sớm khệ nệ khiêng chõng ghé lại xếp hai bên dãy bàn. Mai nói với Khánh:

- Chị mới tới lần đầu nên không biết, có nhóm Tương trợ Phụ huynh VN có con Khuyết tật và Chậm phát triển tại NSW này đỡ cho em lắm. Em ở có một mình lo cho thằng Steve đâu gần ai để nói chuyện, từ khi quen anh chị Quân em vui hơn. Có người để mình hỏi về dịch vụ rồi ảnh chỉ kêu em đi họp, gặp người này người kia em cũng đỡ rầu.

- Nhóm có những trẻ khuyết tật nào ? Ngọc Thảo con anh Quân chị Dương có hội chứng Down (Down syndrome) còn mấy cháu khác thì sao ?

- Sarah con chị Hoàng cũng có Down syndrome, Thắng con chị Nhận bị tự kỷ (autism), Trân bị tuberous sclerosis, Jessica bị hư tai. Mấy chục gia đình là mấy chục đứa không chứng này thì tật kia, mà đa số là tự kỷ rồi tới Down syndrome.

- Steve bị gì vậy ?

- Cháu bị bại não. 15 tuổi rồi, nghe thì nó hiểu hết nhưng không nói. Nhà có hai mẹ con nên nó cũng buồn. Đi học về là ở nhà có đi đâu đâu, thành ra cuối tuần em đẩy xe cho con vào thương xá suốt ngày, đi qua đi lại mấy cửa tiệm. Nó thích đông người nhộn nhịp, đi như vậy mặt nó tươi tỉnh, nói ư ư, tay chân ra điệu bộ tỏ vẻ vui sướng. Mà con em vui thì em vui theo.

- Ban ngày cháu đi học thì cũng đỡ cho chị, có giờ rảnh làm chuyện này chuyện kia.

- Nhiều khi em muốn khùng luôn chị ơi. Ba nó bỏ lúc mới sinh, có mình em lo cho nó từ đó tới giờ. Cực hết sức. Nuôi con em không ngại mặc dù cái gì cũng phải làm cho nó: đút ăn, thay tã, ăn uống nhiều chừng nào thì thay tã nhiều chừng nấy. Nhưng cái em lo là Steve càng ngày càng nặng, mỗi lần tắm rửa hay lên xuống giường em đỡ nó không nổi.

Chị biết, có lần em đỡ con từ giường xuống, nặng quá em té xuống đất, Steve té theo. Em đau quá nằm bẹp mà khóc, đâu có ai để nhờ cậy. Khóc rồi thì phải gượng dậy mà đỡ con. Bây giờ em đau lưng. Em xin dịch vụ Homecare cho người tới tắm rửa Steve thì họ không chịu đỡ nó, nói đó là bốn phận của em. Kêu taxi thì tài xế cũng không phụ em một tay.

Em khóc hoài nhưng anh chị Quân nói ráng lo cho con. Tuần sau anh chị đi với em tới nhân viên xã hội xin dịch vụ cho Steve

- Hôm nay lại đây gặp người này người nọ chắc đúng ý Steve.

- Vui lắm chứ. Cả tuần em chong góc ở nhà có gặp ai, cuối tuần đi shop thì cũng có bữa em nổi quạu. Chị coi, người ta kỳ hết sức, con em bại não thôi mà họ làm như nó lầy hay mắc bệnh gì gớm lắm vậy. Họ lấy tay chỉ trỏ rất bực hay nhăn mặt tỏ vẻ ghê sợ làm em nổi dóa. Tây nó bị khuyết tật không sao, mà tóc đen có khuyết tật thì kỳ thị. Mấy lần em tính la lớn: 'Dòm cái gì mà dòm, có gì lạ mà chỉ trỏ?'

Họ không thông cảm cho em. Sinh ra con thì phải lo cho nó. Có hôm đem Steve ngồi ở McDonald, em đút con ăn hai tiếng đồng hồ mới hết. Khách hàng đi vô đi ra có cử chỉ này nọ mấy lần em muốn sinh sự, nhưng em ráng dần cho Steve ăn hết. Ra chỗ đông người nó mừng, quều quào hứng chí thấy thương thằng nhỏ. Về nhà có hai mẹ con ra vào thui thủi thì nó chán.

- Chị lại đây chơi thường không ?

- Em tới mấy bận rồi, nó con thì mình rầu mà lại đây thấy mấy đứa khác còn tệ hơn con mình thì cũng bớt than thân, nghĩ dù sao mình cũng còn may hơn người khác một chút. Chị chưa gặp Liên, con của Liên bác sĩ nói là mai sau cũng giống như Steve, đỡ cái chồng nó thương vợ con, lo cho vợ cho con. Em không có ai. Nó có phước được ông chồng tốt quá.

- Mỗi người một cảnh, chắc ai cũng phục chị một mình lo cho con.

Mặt đang hớn hở tươi cười, Mai bỗng sụ xuống, mắt đỏ lên và giọng nói đặc lại:

- Ba nó không ngó tới nó, em khổ lắm chị ơi. Mỗi lần nói tới con là em khóc.

Cô chảy nước mắt và nói nghẹn ngào.

- Mấy năm đầu em còn hy vọng, nghĩ rằng ừ rồi con mình cũng sẽ biết đi, biết nói như con người ta chỉ có điều chậm chút thôi, nhưng bây giờ em hết trông mong gì nữa. Steve không biết nói mà chỉ ư ư, không thể tự ăn, không biết đi toilet, nó cũng không đi nhiều được, toàn ngồi xe lăn. Nói cho đúng Steve dùng đồ chống 4 chân (walker) thì đi được khúc ngắn, sáng nào em cũng bắt đi một vòng quanh nhà chừng trăm thước như tập thể dục.

Chị Dương trờ tới nghe được khúc cuối phá ra cười.

- Steve khôn lắm nghe, hễ vợ chồng tôi đỡ cháu ra xe đi về thì nó làm như không biết đi, tay chân dụi oạt như bún chờ người bế đặt vào xe, còn hễ Mai đứng cạnh là cậu ta theo phép, ráng đi từng bước một lên xe. Nó biết ai nhõng nhều được, ai nghiêm với nó.

Mai hớn hở trở lại.

- Chớ sao chị, em dạy nó kỹ lắm, nó không làm biếng được với em, em nạt liền. Hễ thay tã là biết nhóm người lên cho em lấy tã ra. Hồi trước nó sinh chúng đang ngồi lấy tay đút vô miệng kéo lưỡi. Thằng nhỏ bị khuyết tật mặt mũi đã không giống ai làm người nào đi ngang cũng quay lại dòm, bây giờ thêm tật đưa tay kéo lưỡi thì người ta sợ thêm. Thành ra mấy lần đầu em chọt ngón tay vô cổ cho nó biết, la lớn cấm tuyệt. Làm vậy đau con em tức là đau lòng em, nhưng cũng phải làm. Riết rồi nó sợ, mỗi khi múa máy hai tay sắp sinh tật là em dơ ngón tay lên dọa cho nó thấy, thì nó ngưng. Bệnh gì thì bệnh nhưng dạy được tới đâu là em dạy tới đó.

Khánh ngó Mai phục sát đất. Mai trong lứa tuổi ba mươi, khóc đó rồi tươi cười đó, mặt mày sáng rỡ ăn nói chất phác không màu mè, y phục sửa soạn hợp thời trang. Hỏi chuyện thêm thì Mai vui vẻ kể.

- Em cũng may được nhân viên xã hội giúp. Họ đi tìm nhà cho hợp với hoàn cảnh của em nên chỗ em ở gần chợ, trạm xe lửa, đi đứng tiện lắm. Có chuyện vui để kể chị nghe, chị biết mấy thằng tây hút xì ke ở Cabramatta thỉnh thoảng xin tiền người đi đường đó. Bữa kia em đẩy Steve đi shopping, một thằng tây ngó biết là xì ke thấy Steve ngồi xe lăn, nó móc ra mấy đồng nhét vô tay thằng nhỏ làm em tức cười quá. Có ai xin đâu mà nó tự động tội nghiệp thằng nhỏ nên cho. Em trả lại nó không chịu lấy. Tây có đứa cũng tốt bụng dễ thương.

Càng lúc càng có đông cha mẹ dẫn con tới. Lệ của nhóm là gia đình ông bà cha mẹ và tất cả con trong nhà đều được

hoan nghênh đến vui chung, nên quanh sân đầy tiếng chuyện trò cười đùa rộn rã. Khánh mỉm cười chào một bà mẹ trẻ đứng một mình, cô thì thầm.

- Em không có quen ai, khớp lắm.

- Tụi mình giống nhau, tôi cũng như chị. Tên tôi là Khánh. Chị đi một mình hay có gia đình theo ?

- Em tên Hà, cả gia đình em tới sáng nay, ông xã em với ba đứa nhỏ, tụi nó chạy chơi ngoài sân rồi.

- Xin lỗi chị, chị có cháu nào bị khuyết tật ?

- A không, em may mắn cả ba đứa được bình thường, nhưng em nghĩ dẫn con tới chơi cho nó biết thương người hơn. Kia, tụi nó đứng ở góc sân.

Khánh quay lại nhìn một đám trẻ con đang tụ quanh chờ anh Quân thổi bong bóng, đứa bình thường đứa khuyết tật nóng nẩy đợi tới phiên mình. Gần như mọi trẻ nhỏ xúm vào đó, chỉ có một bé gái chừng 10 tuổi còn ngồi ở bên ăn. Hà nhắc.

- Kia con, ra kia bác Quân cho bong bóng chơi.

Bé gái làm thình, ngó lơ nhưng mặt này hân hoan như có chuyện gì rất vui trong lòng. Em cúi xuống nhìn vào mấy cây viết chì màu trong tay, tỏ ra hết sức thích thú, xoay tới xoay lui chúng không ngừng trên tay. Một chị trong bếp đi ra cười chào Hà với Khánh rồi dắt tay cháu bé dẫn tới ghế sát tường. Chừng quay trở ra chị ngồi xuống cạnh hai người và nói.

- Tánh nó thích viết lắm, chơi viết suốt buổi không chán. Nó không chơi bong bóng đâu.

Hà hỏi.

- Cháu bị sao đó chị ?

- Nó bị chứng tự kỷ.

- Vậy sao, em nghe nói trong nhóm cũng có mấy cháu khác bị tự kỷ.

- Phải rồi, mà mỗi đứa một tật, lát nữa chị sẽ gặp đứa thích tập sách. Đứa mê viết đứa mê sách, chắc hai đứa ráp lại chơi với nhau được.

Chị chép miệng còn Hà với Khánh phá ra cười. Cuối vườn bỗng có tiếng ồn ào rộn rịp, màn thổi bong bóng đã xong, trẻ nào cũng vui mừng cầm bóng trên tay chạy túa ra. Anh Quân nói lớn.

- Đi ăn, mấy con. Ra bàn ngồi cho ngay ngắn chờ ba má lấy phần cho. Giới coi.

Bàn ăn đầy tiếng cười nói, mấy chị lo tiếp thức ăn, đút con ăn. Mấy anh thì đứng thành nhóm trò chuyện, hỏi thăm nhau. Anh Bảo quay sang anh Quân.

- Lát nữa về anh cho mượn cuộn băng dạy con tự kỷ dùng sách hình được không ? Tôi sang băng rồi trả cho anh.

- Được, trước khi về nhắc tôi đưa. Cuộn đó hay, anh chị coi rồi làm theo không chừng có kết quả tốt. Có đứa nhờ vậy mà biết nói.

- Tôi cũng mong lắm. Thằng nhỏ tụi tôi bốn tuổi rồi mà không chịu nói.

Anh khác xen vào.

- Có đi bác sĩ hỏi chưa ?

- Đương nhiên rồi, đi từ hồi hai tuổi mà ông cứ nói tại nó chậm đó thôi, hễ nó mở miệng là nói năng hết biết. Tối giờ nó cũng chưa chịu nói.

- Hoàn toàn không có chữ nào hết hả ?

- Có, ban đầu cũng bập bẹ ba ba, má má, nói được mấy chữ rồi mất từ từ, bây giờ im luôn.

Anh Quân nói với anh Bảo.

- Anh Hưng đây cũng có con bị tự kỷ, nhưng thằng nhỏ có tài vẽ giỏi lắm, giống y cảnh ở ngoài.

Anh Bảo hỏi.

- Con anh bị nặng nhẹ ?

Anh Hưng đưa tay vò đầu thằng bé đứng cạnh.

- Kế ra thì cũng nặng, nó nói được nhưng chỉ biết có vài câu. Nó không biết nói chuyện như mình, nó hỏi anh 'How are you ?' rồi cứ hai phút sau nhắc trở lại câu đó. Cả buổi như vậy.

- Cháu mấy tuổi rồi ?

- Tám tuổi.

- Anh biết bệnh cháu sớm không ?

- Cũng sớm, nhờ anh tôi là bác sĩ. Lúc hai tuổi anh tôi nói cháu không phát triển bình thường và kêu hai vợ chồng tôi mang cháu đi khám. Nhờ vậy lo sớm được cho cháu.

- Vợ chồng tôi mong dạy con nói được. Lâu mau không thành vấn đề, miễn là nói chút ít. Mình nói thì nó hiểu hết đó, còn nó muốn gì thì chỉ biết nắm tay ba má kéo tới tủ lạnh hay tới món đồ.

Anh Quân vỗ vai anh Bảo.

- Anh coi cuộn băng PECS (Picture Exchange Communication System) là phải lắm, họ dạy mình làm một cuốn sách hình, có hình những đồ vật thông thường như giày, khoai chiên, ly sữa để muốn gì thì con chỉ vào hình cho mình biết. Cũng có hình những công việc thường ngày như đi học, đi ngủ, đánh răng. Trong phim họ nói vài trẻ tự kỷ không biết nói sau khi được dạy lối này chừng sáu tháng thì biết nói, nhờ cha mẹ chỉ vào hình và phát âm cho trẻ nghe.

- Tôi còn muốn tìm thầy dạy cho con, tốn hao tới đâu cũng được. Để lại gia tài cho con đâu bằng dùng tiền đó

cho con học nói.

- Anh nói câu đó tui chịu hết sức.

Tại bàn ăn mấy chị coi con ăn cũng bàn tán ồn ào. Chị Hoa vợ anh Kim đang nói dở chuyện.

- ... nó trở chứng như la hét, khóc, hung hăng nhiều hơn thường ngày thì vợ chồng tui coi lại hời tối, hời trưa hay hôm qua cho nó ăn gì, uống gì, có gì thay đổi trong lệ thường của con. Minh để ý tránh cho nó món không thích hợp cũng thay đổi hành vi của nó được phần nào. Bây giờ tui tui không cho ăn khoai chiên ở tiệm, không uống sữa tươi mà uống sữa đậu nành, ăn cơm gạo lức, cấm tuyệt nước ngọt như Coca Cola, không ăn cái gì có bột mì.

- Thăng nhỏ chịu không ?

- Chịu sao mà chịu, nó la nó hét, nó lè thức ăn đầy bàn. Nhưng hai vợ chồng hạ quyết tâm, bữa nào cũng y chang vậy thì nó có bỏ hai bữa, tối bữa thứ ba đói quá phải ăn. Minh phải cứng, nghe nó gào khóc thì đau lòng nhưng cho ăn những món con thích mà có hại cho con như nước ngọt, bánh mì, là khiến con bệnh nặng hơn.

Riết rồi nó quen, bây giờ nó dễ ăn lắm. Lúc trước nó kén, chỉ thích ăn cái gì chiên, dòn, và phun tào hủ ra tại mềm mềm. Giờ hả, nó quất lảng hết khổ qua dòn tào hủ. Bí quyết là hai vợ chồng đồng lòng với nhau, nâng đỡ nhau, cùng ăn như con thì nó phải chịu phép.

Đỡ lắm mấy chị à, hồi đó tui không dám dẫn con ra đường sợ nó ăn va, làm nư trong tiệm ăn người ta nói tui không dạy con. Bây giờ đi đâu cũng dắt theo được, cho đi ăn đám cưới luôn, chịu ngồi yên coi xi nê cả tiếng đồng hồ. Nó trầm hẩn tính lại, tui tui cho là nhờ đổi cách dinh dưỡng.

Trời, phép lạ đó nghe chứ không dờn đâu. Lúc trước coi, nó ngồi yên cao lắm là một phút rồi nhảy cẫng chạy ào đi phá phách, mẹ con đố bắt nhau um sùm. Có điều nó vẫn chưa nói được, tám tuổi rồi. Chúng tự kỷ lạ hết sức.

Chị Hương chặn lại.

- Tôi muốn hỏi bà, hồi còn nhỏ nó có hay khóc không ?

- Không, chỉ có tật là không chịu cho bế và cũng không nhìn vào mắt.

- Tôi hỏi tại thằng nhỏ của tôi mắc chứng gì không biết, có lúc nó khóc không ngừng, từ chiều tới nửa đêm một mạch. Tôi lay nó mà nó không thôi. Nói thiệt, có bữa tôi muốn băng đường rầy cho xe lửa cán. Bà không tưởng tượng được đâu, tiếng khóc nó như oan ức, inh tai nhức óc tôi chịu không nổi.

- Mà tại sao nó khóc, chắc phải có gì đó.

- Thì phải làm sao nó mới khóc, nhưng giống như con bà, con tôi không chịu nói dù bảy tuổi rồi nên tôi không

biết.

Chị Mỹ đưa ý kiến.

- Người ta nói như vậy, mấy đứa tự kỷ tánh tình cứng ngắc theo một lối riêng của nó. Thí dụ uống sữa mỗi ngày bằng cái ly plastic màu xanh, quen rồi thì ly bữa nào vô tình mình cho nó uống ly màu vàng là nó trở chứng, hay ly thủy tinh thay vì plastic cũng không xong. Nó có lý do kỳ cục của nó mà mình không hiểu và sẽ tí tê khóc, hay khóc thảm thiết như cha chết mẹ chết mấy tiếng đồng hồ, đỡ không được.

- Bà ơi, khóc mà còn hú. Nó hú thì tôi chỉ muốn chết, nhưng tôi chết thì ai lo cho con ? Hàng xóm nói tôi không biết dạy con, hay họ tưởng tôi đánh đập hành hạ thằng nhỏ, đâu ai hiểu được cảnh của mình. Có người còn bị hàng xóm kêu cảnh sát tới để bảo vệ con nít !

Đã có mấy trẻ ăn xong chạy ra hồ cá khoáng nước. Người lớn dẫn dẫn rủ nhau lấy thức ăn rồi người ngồi vào bàn, kẻ đứng dựa tường lắng tai nghe chuyện người này, góp ý với người khác. Anh Quân gờ đui gà lên.

- Ngày lễ Mẹ là cho mấy chị. Buổi họp này có ý là để mấy chị có dịp ra khỏi nhà, gặp chị em vui chơi một bữa. Một năm có ngày vinh danh các bà mẹ là phải rồi, mà còn phải vinh danh những bà mẹ nuôi con khuyết tật nhiều hơn nữa. Tội nghiệp mấy bà, có con khuyết tật nhiều người không dám ra phố, tránh luôn bạn bè thân quyến chỉ quanh quẩn trong nhà. Chỗ này tui mình với nhau, mấy anh chị cứ tự nhiên. Đồng cảnh ngộ với nhau thì mình như anh chị em.

Anh Tân nói giỡn.

- Chà, anh Quân bữa nay lo cho mấy bà quá. Coi chừng người ta nói sợ vợ.

- Hông, đây là hội cùng vợ. Ngày thường mấy bàn ngày tối lo cho con ru rú ở nhà, bữa nay là để vui chơi gặp chị em bạn, thay đổi khung cảnh một chút. Tôi nói có mấy anh đây nghe, mình phải cùng mấy bà chớ tôi thấy mấy ông hay nói công chuyện nhà đâu có bao nhiêu, đi làm hăng xướng, văn phòng như mấy ông mới cục. Cái đó không đúng đâu, chuyện nhà nhiều lắm không như mình tưởng. Để mấy ông ở nhà một buổi làm thế mấy bà coi, tôi bảo đảm là đàn ông mình làm chuyện nhà không xuể bằng mấy bà. Thành ra mình phải cùng mấy bà nhiều hơn.

Nói không phải khoe, mấy năm đầu vợ tôi dạy con Thảo hoài mà không vô. Tôi đi làm về thấy bà ngồi khóc, dạy con mà nó không nghe nên bả tức mình. Nếu lúc đó tôi nói:

— Em nín cái coi, anh làm về mệt rồi mà bước vô nhà nghe em la khóc chịu không nổi, thì giống như đổ dầu vô lửa, làm cho bả tức thêm. Thành ra tôi nói.

— Đâu em dạy con chuyện gì chỉ cho anh dạy tiếp. Đưa con cho anh coi, em mệt rồi thôi đi nghỉ đi.

Mình nói vậy thì nó như ly nước mát làm bả dịu xuống. Bả mới chỉ cho tôi, rồi tôi một tay bằng thẳng Vũ lúc đó được mấy tháng, tay kia dắt con Thảo ra sân. Con Thảo nó không nghe mẹ, nhưng bây giờ đối người là ba thì nó vui, tôi mới chơi với nó, chỉ nó y như mẹ dạy thì con Thảo nghe.

Chị Hoàng quay sang cười với chị Dương.

- Đúng không, ông có cưng chị như vậy thiệt không ?

- Thiệt chứ, mà cái đáng nói là vợ chồng nâng đỡ thuận một lòng với nhau. Chị Dương đáp. Tui với ông đều muốn dạy con Thảo. Trước khi làm gì thì hai vợ chồng hội ý với nhau để làm cho ăn khớp, chứ có gia đình mà chị dạy con, cứng với nó thì anh không đồng ý, nói.

— Con mình bị khuyết tật rồi, đâu có thông minh bằng đứa bình thường thì đừng bắt nó học nhiều, hay

— Nó có khuyết tật thì phải thương hơn, đừng ép nó.

Vợ chồng trái ý như vậy làm sao dạy đứa nhỏ. Một người không muốn dứt cơm hoài mà muốn con tự ăn, nó không chịu ăn người kia thấy vậy lại đành dứt cơm cho lẹ thì tới chừng nào đứa nhỏ sẽ biết tự ăn lấy ?

Chị Lê nghiêng người tới hỏi.

- Thảo coi lanh lẹ hết sức, đi bầy bàn, chia muỗng nĩa thiệt giỏi, anh chị dạy con sao hay quá, con Ngọc của tôi chưa làm được giống vậy đâu mà 18 tuổi rồi.

Anh Quân đáp gọn thơn lỏn:

- Tại bề trên.

- Hả, bề trên là làm sao ?

- Ai cũng nói như chị khi so sánh con Thảo với con họ. Hễ tôi nói con Thảo có Down syndrome thì người ta nói tại nó bị nhẹ nên dễ dạy hơn con của họ cũng có Down Syndrome mà nặng hơn, nhưng đâu phải vậy. Con Thảo bị nặng đó chứ. Hồi nó còn nhỏ coi, không biết làm chút gì hết nhưng vợ tôi với tôi dạy riết mấy năm, dạy muốn chết luôn, từ từ rồi nó biết hút bụi, lau chén bát, cắt khoai, đủ hết.

Đừng nói là con mình bị nặng không học được, con người ta bị nhẹ hơn. Nói vậy là đổ thừa để không chịu dạy con. Mười mấy năm hai đứa tôi cực khổ dạy con đâu ai thấy, giờ người ta chỉ thấy kết quả thôi. Tôi quan niệm là đứa

nào dạy cũng được, có điều mình phải sáng ý biết nghĩ ra cách dạy. Còn nếu coi con là bề trên thì thôi khỏi nói.

- Mà bề trên nghĩa là gì ?

- Là coi nó như ông nội mình, không dám đánh, không dám la, hầu nó, không dám để cho nó tự làm gì hết thì làm sao nó biết làm ? Có đứa tám tuổi rồi mà chưa biết đánh răng một mình, còn mang tã, mười tuổi chớ dứt ăn mới ăn, không biết tự ăn lấy. Mà tại sao, tại cha mẹ làm hư con. Cứ nói tại con bệnh, con chậm hiểu rồi làm hết mọi chuyện cho nó, làm như nó không có tay có chân có trí óc vậy.

Có bà nói con khuyết tật thì thương, lo được tới đâu cho con thì lo. Nói như vậy là hại con mình. Bây giờ mình còn sống, còn khỏe mạnh thì dứt cơm, tắm rửa cho nó. Mai sau lớn tuổi không thể làm được nữa thì con mình sẽ ra sao ? Tới chừng con phải vào viện ở thì ai sẽ hầu ăn uống, lo toilet cho nó ? Mình có sống đời với con được đâu, phải dạy cho nó biết tự lo thân chứ.

Anh ngưng lại ngó quanh bàn, thấy ai cũng chăm chú nhìn muốn nghe tiếp.

- Bởi vậy tôi với vợ tôi chủ trương là tập cho con Thảo tự lập được càng nhiều càng tốt. Mà cũng nhờ thầy cô của nó gợi ý tôi mới biết. Tôi cũng cưng con lắm, thấy nó chậm lụt thì không muốn nó phải làm gì có hại. Bữa kia nó đi trường về gờ ngón tay bị đứt, học làm bếp rồi cắt trúng ngón tay chảy máu.

Ở nhà tụi tôi đâu có cho nó cầm dao, biết tánh con nên tránh cho nó. Tôi mới gọi vô trường nói thôi đừng cho con Thảo cầm dao, thì thầy giáo nói để nó đứt tay một lần nó sẽ không bị đứt tay nữa, phải tập cho nó những kỹ năng như vậy, bằng không cả đời nó không biết dùng dao.

Tôi nghe có lý, từ đó vợ tôi với tôi dạy con Thảo chuyện này chuyện kia, bây giờ có thể giao cho nó nhiều chuyện lắm. Đứa nào cũng học được, bệnh nhẹ thì học mau, nặng thì học chậm hơn một chút. Chỉ cần mình có muốn dạy hay không thôi.

Chị Dương tiếp lời.

- Hồi đó tụi này đâu có nghĩ như vậy. Lúc biết con có Down syndrome thì tôi nghĩ theo lẽ lối sống đại gia đình của Việt Nam, là mai một hai vợ chồng về với ông bà thì con Thảo sẽ ở với các em của nó, nhưng cô giáo ở trường nói là không được, vì các em nó rồi sẽ lập gia đình, em gái thì có em rể, em trai thì có em dâu. Em của Thảo có thể muốn chị ở chung nhưng còn phải kể tới ý kiến của em rể em dâu.

Tại tôi giựt mình phải sửa trộn lại kế hoạch, dạy cho con Thảo biết tự lập tối đa để khi nó ở một mình thì mấy em của nó chỉ cần vài ngày đảo qua thăm chị, nhắc nhở chút ít là đủ tại nó có tính hay quên. Nó tự lo được thì sẽ không tùy thuộc nhiều vào một ai.

Anh Bảo nói nhẹ.

- Nói nghe chơi thôi, có người tính là hễ họ sắp đi thì xếp đặt cho con chết theo, tại họ sợ để nó lại sẽ bị khổ.

- Bộ anh tưởng làm nó chết dễ lắm sao? Lúc đó mình tuổi già sức yếu rồi mà nó thanh niên trai tráng, làm sao bắt nó chết được. Rồi nó có chịu ngồi yên chờ chết không? Rủi mình bị đúng tim, hay xe cán chết bất thành linh thì có mang con theo được không? Cách tốt nhất vẫn là ráng dạy cho nó biết ăn, uống, lo vệ sinh bản thân. Lo cho nó làm được bấy nhiêu là đỡ lắm rồi.

Anh Hưng đồng ý.

- Tại tôi cũng nghĩ lại. Tối nào lên giường hai vợ chồng cũng nhắc nhau là ai đi trước thì người kia phải tính sao cho con có thể sống một mình. Cứ nói con thích ăn cơm, ăn thức ăn Việt Nam rồi lo cho nó, tới chừng hai vợ chồng không còn nữa, con ở với người Úc chăm sóc thì có ai nấu cơm cho ăn không? Phải tập nó ăn mọi món ngay từ bây giờ, tới chừng đó đỡ khổ cho nó. Mình phải thấy trước ngày đó, tính sẵn cho con.

Anh Bảo hỏi tiếp.

- Lúc nhỏ anh chị dạy Thảo ra sao? Chẳng con tôi có tật đập đầu hoài nói không nghe. Nó đập rầm rầm tôi nóng ruột hết sức, mà làm như nó không biết đau.

- Con Thảo cũng giống y. Nó đập ỳnh ỳnh vô tường, xuống sàn nhà đó anh. Tôi lấy gối lót cho nó thì nó dẹt cái gối ra.

- Rồi anh làm sao?

- Thì mình phải nghĩ ra cách. Anh coi lòng bàn tay tôi nè. Tôi vỗ bốp vô trán nó một cái. Nó đau, nhưng thà nó đau một lần rồi thôi. Con mình suy nghĩ chậm chạp không nói cho nó hiểu được thì phải dùng cách đó. Lần sau nó dợm cúi đầu thì tôi đưa lòng bàn tay ra, con Thảo sợ ngưng lại liền. Riết rồi nó quên, bỏ luôn tật đập đầu. Con sư tử, con cọp còn dạy được làm xiếc thì con người cũng dạy được. Hễ mình coi nó là con thì dạy được, còn coi nó là bề trên thì tôi rút lui, miễn bàn.

Anh Kim hỏi chuyện của mình.

- Có cái này tôi không biết làm sao, mấy đứa tự kỷ có tật đi nhón gót chân, anh Quân nghĩ ra cách nào không?

- Vây nè, mỗi lần thấy nó đi nhón gót thì anh nắm chân đẩy xuống nói NO, cả trăm lần riết nó sẽ nhớ là không

được làm vậy. Mình chỉ cho nó làm thì nó bắt chước, nhưng mình phải cho nó thấy, cầm tay cầm chân tập cho nó chớ nói miệng không ăn thua đâu.

Anh Tân kể cảnh ngộ riêng.

- Tôi thì khổ mỗi lần dẫn con đi phố. Nó thấy món này món kia thì đòi, đòi mà không mua cho thì nó dấy đành đạch, lăn ra giữa phố làm tôi ngưng hết sức. Riết rồi không dám mang con ra ngoài. Mấy đứa tự kỷ đòi cái gì là đòi cho bằng được, nó không chịu nghe mình đâu.

- Tui cũng bị vậy. Cái đó tui cũng đã trải qua. Hồi con Thảo còn nhỏ nó cũng đòi, la khóc um sùm trong tiệm. Tôi mới cặp nách đem nó ra xe, đặt vô ghế ngồi rồi tôi hỏi.

'Ba cho con lựa chọn, hoặc là con nín khóc thì ba dẫn vô cho đi phố với mẹ tiếp, mà còn khóc thì cha con mình về nhà khỏi đi phố nữa'.

Tôi để máy xe cho nó sợ, nó nín khóc rồi chịu vô với mẹ, tôi hăm he một chập xong dẫn nó vào tiệm trở lại. Làm vậy vài lần thì con nhỏ thấm ý, từ từ không còn ăn vạ nữa.

Dạy được đó mấy anh, con bình thường nói vài ngày là nó nghe, với đứa bệnh thì mất mấy tháng hay cả năm, lâu hơn nhưng rồi cũng thấm. Nó hiểu chậm hơn người ta nhưng nó có vô đâu, mình cứ kiên nhẫn nói nhiều hơn thì có ngày nó làm theo.

Chị Dương lắc nhẹ đầu.

- Nó chậm thôi hết biết, mình đã tính trừ hao cho con mà nó còn chậm hơn nữa. Tôi dạy con Thảo cột dây giày nhưng phải một năm sau nó mới biết cột. Dạy thì dạy nhưng đừng nóng lòng trông kết quả tuy trước sau cũng có.

Chị Hoàng ngồi ở cuối bàn nghe tới đây đưa ra ý của mình.

- Con tôi có Down syndrome, nó không biết nói nhiều nhưng nó ghi nhận hết chuyện chung quanh. À, đừng coi thường điều đó nghen. Nó thấy mình làm gì, nghe mình nói gì hết đó nhưng chưa có phản ứng. Về nhà mấy bữa sau hay tuần sau nó nhớ lại thì nói hay làm y chang cái đã thấy, đã nghe. Mấy lần tôi quan sát con mà chảy nước mắt, nó lập lại y hệt cử chỉ người khác mà không có hiểu. Cách người ta đối xử với nó hoặc tử tế hoặc kỳ thị nó đều cảm biết tất cả, tại nó không nói nên mình tưởng là nó không biết đó thôi.

Anh chị coi, cái làm tôi buồn hơn hết là chính bên nội nó. Tôi đem con về thăm di của chồng tôi thì di gọi nó là thằng khùng, kêu tôi nói đừng mang con tới nhà di nữa.

Ruột thịt của mình mà không thương thì còn mong gì người ngoài thương con mình. Bị xua đuổi như vậy tôi không còn dám dẫn con tới nhà ai hết.

Hương có con tự kỷ ngồi góc bàn bên kia hót liền.

- Chị nói vậy em mới dám kể chuyện con em. Bên nội nó có chú là bác sĩ thì phải biết chứng tự kỷ chưa tìm ra nguyên nhân gây bệnh, nhưng má chồng của em một hai nói con em bệnh là do dòng họ của em sinh ra. Má nói tại em mà thằng nhỏ có bệnh. Chồng em không dám cãi má, ảnh biểu em nhịn cho xong nhưng nói vậy em buồn. Nuôi đứa tự kỷ trần ai hết sức mà lại không được gia đình chấp nhận, nhiều lúc nó phá quá em không còn biết trời trăng gì nữa.

Dung cũng có con tự kỷ mỉm cười.

- Mà được chồng thương là có phúc rồi, còn than van gì nữa. Ráng mà giữ chồng mà, mà lấy chồng chớ đâu có lấy bà già chồng mà lo. So với tao coi, chồng tao nói bên nhà tao ít học, thấp kém, ngu dốt mới sinh ra thằng con sáu tuổi rồi mà chưa biết nói, nhảy cà đồng, la hét rầm nhà rồi sao. Hai đứa tao thôi nhau vậy mà tốt. Thà tao một mình nuôi con khỏi bị ai nặng nhẹ.

Chị Dương khua khua tay.

- Thôi, chuyện buồn để qua một bên. Chứng tự kỷ chưa có nguyên nhân thì đoán mò đổ lỗi cho nhau là cái không nên làm. Tôi cũng có lần nhận được cú điện thoại của một chị. Chị lớn tuổi rồi, kể là cháu nội bị tự kỷ và nói xa nói gần rằng chắc là do bên ngoại của nó, tại dòng họ chị đứa con nào cũng ăn học ra trường.

Tôi nói không phải và giải thích cho chị nghe nhưng coi bộ không tin. Chuyện không phải bên nội hay bên ngoại, mà bởi vì chưa có nguyên nhân nên người ta tìm cách giải nghĩa, và để nhứt là đổ lỗi cho người khác. Hễ đó là con gái của mình thì 90% là di truyền bên nội, mà hễ là con trai mình thì phần lớn trực trực là do bên ngoại. Ăn đi mấy anh chị, tới đây là để vui với nhau, hơi đâu bận tâm mấy người không hiểu biết. Còn nời bấp luộc nữa phải ăn cho hết, dư là tôi buồn lắm à.

Anh Kim vừa đưa tay lấy trái bắp luộc vừa nói.

- Mình phải làm sao nâng cao ý thức cộng đồng. Bữa kia tôi có cái hẹn lên bộ Dịch vụ Cộng đồng (DoCS), tôi nói với nhân viên ở đó là tờ thông tin của bộ nói về hội chứng Down dịch đó là Chứng Sĩ Ngốc. Tôi bảo dịch như vậy là nhục mạ con tôi. Nó cũng là con người, nó chậm hơn trẻ khác thôi, hiểu chậm, nói chậm, nhưng nó không có si ngốc.

Cả bàn tức giận cùng hỏi.

- Rồi họ nói sao ?

- Nhân viên xin lỗi, bảo sẽ cho người xét lại chuyện dịch thuật.

Hương rời bàn đi lại túi xách lục lạo rồi cầm tờ giấy giơ cao cho mọi người xem.

- Đây, bà con coi. Chứng tự kỷ (autism) thì giấy tờ của bộ y tế dịch là bệnh Khờ. Khờ đâu mà khờ, nó muốn gì là đòi cho bằng được, rồi có người ra tiến sĩ làm giáo sư đại học như cô Temple Grandin đó.

- Ờ mà chứng tự kỷ là làm sao, nói tui nghe thử coi. Mai hỏi. Tui nghe hoài mà không có hiểu.

Ai nấy quay sang chị Nhạn.

- Chị nói trước đi, chị nhiều kinh nghiệm nhất, nuôi thằng Thắng 18 năm rồi chứ bộ ít sao.

Chị cười từ tốn.

- Ừ thì tôi nói trước, sau đó xin mấy anh chị thêm vô. Để nói có đầu có đuôi cho cô Mai hiểu. Lúc mới sinh ra không thể biết là con có bệnh mà cũng chưa có cách nào khám phá ở bào thai. Có đứa lộ ra sớm là không thích được bông ả, không chịu nhìn vào mắt, không chỉ tay. Cái lạ là 80% đứa bệnh là con trai và dù là trai hay gái thì thường đẹp trai đẹp gái lắm, ngộ không biết đâu.

Triệu chứng hay thấy nhứt là nó phát triển bình thường tới 15-18 tháng rồi thụt lui, hễ biết nói thì ngưng không nói nữa, còn vẫn nói được thì thường là không biết cách nói chuyện xã giao khi lớn lên. Thằng Thắng của tôi nãy giờ ngồi êm re đâu có nói tiếng nào, mà hễ nói thì giọng cứng đơ không biết lên xuống như ai khác.

Tới đây anh Hưng kể.

- Cho tôi tiếp chị Nhạn, thằng Michael của tôi nó nói được nhưng không biết cách chào hỏi, đưa đẩy cây chuyện. Nó in trí cái gì là nói hoài về cái đó bất kể người nghe thích hay không và họ đang nói gì. Nó sẽ nói tràng giang đại hải về tranh vẽ của nó mà làm ngơ hoàn toàn người đối diện.

Chị Nhạn tiếp tục.

- Có đứa nặng, đứa nhẹ. Thằng Thắng được coi là nhẹ không có tật hay con anh Hưng cũng nhẹ, còn đứa khác thì lắc lư, hay phẩy tay lia lịa rồi thỉnh thoảng vỗ tay bộp một cái, miệng lẩm nhảm không ngưng.

Mai gục gặc.

- Đúng rồi, lâu lâu em có thấy mấy người như vậy ngoài phố.

- Tại người bệnh chỉ biết có họ mà không để ý tới ai khác nên gọi là Autism (Tự kỷ, do chữ Auto). Mức thông minh cũng thay đổi, người thì thông minh nhiều như tiến

sĩ Temple Grandin, tiến sĩ Wendy Lawson. Cô Grandin dạy đại học, sáng chế nhiều dụng cụ cho trại nuôi gia súc được sử dụng khắp thế giới. Phần nửa cơ xương nuôi gia súc tại Mỹ dùng máy móc do cô sáng chế. Nhờ cô viết sách mà chúng tự kỷ được hiểu rõ thêm. Có người khác cũng là giáo sư đại học bên Anh, mà cũng có người trí não chậm chạp phải nhờ xã hội lo cả đời.

Cái đáng nói khác là người tự kỷ có thể rất giỏi về một mặt nào đó, như con anh Hưng vẽ giỏi từ hồi nhỏ.

Anh gật đầu.

- Không ai dạy mà nó vẽ đúng luật phối cảnh nghe mấy anh chị. Nhưng cái đặc biệt là khi nói chuyện nó nhái lại câu 'What's your name ?' hoài hử không chán để hỏi người khác, thì khi vẽ nó cũng vẽ y hệt cảnh ở ngoài mà không có sáng tạo thêm bớt chi. Nó vẽ building, nhà thờ, xe lửa, cầu đường thối giống hết sức, tới độ báo nhà trường hay báo của hội quán nhờ nó vẽ bìa, trang trí bên trong, mà thằng nhỏ mới 8 tuổi.

- Thằng Thắng thì lúc nhỏ thích tháo ráp đồ điện. Nó theo ba ra tiệm coi có một lần người ta ráp máy điện toán lúc mua, mà về nhà khi máy hư ba không biết sửa, nó lui cui tháo ra ráp lại sửa được máy. Hỏi tại sao thì nó không biết giải thích. Cái kẹt là người tự kỷ không biết phân biệt tốt xấu, lợi hại. Hồi nhỏ nó tháo chơi thì vợ chồng tôi khen con, bây giờ lớn nó tháo máy móc tùm lum không biết nguy hiểm của điện nên tụi tôi không dám để nó một mình ở nhà, luôn luôn phải có người bên cạnh.

Dung chớp liên.

- Phải đó, bệnh này là bệnh in trí, nó mà học được cái gì là in trí tới chết cái đó. Hồi nhỏ em tắm con thì cởi hết quần áo biểu đi cầu rồi đi tắm. Bây giờ nó 12 tuổi rồi mà lần nào đi cầu cũng cởi hết quần áo mới chịu đi. Nó không phân biệt được cái nào quan trọng cái nào không.

Chị Hồng mẹ của bé gái thích chơi mấy cây viết giải thích thêm.

- Một tật hay gặp là tụi nó thích xếp vật thành hàng, như con tôi thích xếp viết chì màu thành một dọc. Đứa khác thì lòi hết dao đưa muổng nĩa trong tủ ra xếp cạnh nhau trên sàn bếp. Hễ đem cất là nó dấy, nó lo, gào khóc dữ dội. Hôm sau chơi tiếp trò này, lập lại năm nọ tháng kia hoài không chán. Đứa nữa thì ngồi một chỗ cả mấy tiếng đồng hồ nhìn quạt máy quay, máy sấy quay như bị thôi miên. Người ta gọi cái đó là tật si mê của chúng tự kỷ.

Hà thắc mắc.

- Rồi chữa làm sao ?

Chị Nhạn lắc đầu.

- Chúng tự kỷ không có thuốc hay cách nào chữa dứt hẳn, chỉ có vài trị liệu làm giảm bớt tật này hay kia thôi như chỉnh ngôn (speech therapy) cho đứa nào biết nói, trị liệu cơ năng (occupational therapy) cho tật như phẩy tay, vung chân múa tay.

Anh Hưng bàn thêm.

- Có người nói cho con kiêng sữa, chất gluten và con đã hết bệnh, nhưng đó là trường hợp rất hiếm và còn nhiều hoài nghi. Cái khó là cha mẹ nên nhìn nhận rằng con bị tự kỷ để lo cho nó sớm. Có nhận là con mình bất bình thường thì mới nóng lòng chạy đi tìm thầy tìm thuốc, còn cứ đối lòng rằng con tôi bình thường thì đâu chịu tìm cách giúp con. Như đã nói, mấy đứa này đẹp người, anh chị nhìn Thắng nhìn thằng Michael của tôi đây, cha mẹ dòm con cho là không có bệnh và chối bỏ sự thực. Tới khi chịu đem con đi chữa chạy thì đã mất nhiều năm tháng quý giá.

Mai lộ mắt nhìn chị Nhạn, anh Hưng, chị Hồng như muốn xếp đặt thứ tự bao nhiêu chi tiết vừa được nghe, miệng lẩm bẩm.

- Bệnh gì kỳ cục, em mới biết lần đầu đó.

Chị Dương kết thúc.

- Chúng này nhiều tật lắm, nói hoài làm sao ăn. Ăn thêm đi bà con, còn cho cô Mai mượn ba cuốn sách về đọc thêm. Nhóm mình bảnh lắm à, chúng tự kỷ, Down syndrome, Asperger hồi nào tới giờ đâu có tài liệu tiếng Việt, nay nhóm mình soạn được bốn cuốn đầu tiên bằng Việt ngữ nhưng không có bán, ai muốn lấy sách chỉ phải trả tiền photocopy và cước phí. Coi sách để biết rõ về bệnh mà dạy con, báo chí nói số trẻ có bệnh này càng lúc càng tăng mà không ai biết tại sao.

Anh Quân khoe.

- Mấy cuốn này đi khắp nước Úc rồi đó, nói cho bà con mừng. Nhiều anh chị ở Sydney, Brisbane, Melbourne, Adelaide tính nguyện mang sách đem tặng thư viện ở các nơi đây nên bà con có sách mượn đọc. Người ở Perth gửi thư xin lấy sách, rồi có chị lấy sách gửi sang Mỹ cho con gái khám thai bị nghi là bào thai có Down syndrome. Người khác lấy hai bộ, một bộ cho mình một bộ tặng cho bệnh viện ở Sài Gòn.

An múa đối chuyện quay sang hỏi chị Dương.

- Bữa trước em ra phòng mạch bác sĩ Phan gặp Thảo. Nó làm đó được bao lâu rồi ?

- Cũng gần một năm.

Hà ngạc nhiên xen vô.

- Giỏi vậy đó ? Thảo mấy tuổi, làm chuyện gì ngoài phòng mạch ?

- Nó 22 tuổi, anh Phan nhờ cô thư ký chỉ vẽ cho nó ở phòng mạch, như bệnh nhân tới thì mở tủ lấy hồ sơ, mở máy điện toán cập nhật chi tiết, dọn dẹp phòng khách nói chung.

- Rồi có ăn lương không ?

- Trời, lương cái nỗi gì. Mình cầu người ta cho con mình tập chú. Tụi này may mắn được anh Phan nhận cho nó vào làm, nhờ tiếp xúc với người này người kia mà con nó khôn hơn, phải cảm ơn ảnh chỉ không hết.

Tôi thấy mình cần bắt chước người Úc, thay đổi quan niệm về con khuyết tật. Lên hội về Down syndrome mà coi, ai trên đó cũng coi chuyện con lớn lên, đi làm, ra ở riêng là cái tất nhiên sẽ tới. Họ chuẩn bị cho con sống tự lập, coi con khuyết tật như con bình thường tới một mức nào đó. Cha mẹ Việt Nam không có vậy, cứ theo quan niệm cổ lỗ sĩ là mình sẽ nuôi con suốt đời, cho là con không biết hay không thể tự lo thân.

Anh Quân tiếp lời vợ.

- Tụi tôi ráng tập cho con Thảo phát triển tới hết mức của nó, vậy mà để nó đứng cạnh mấy đứa Úc có Down syndrome thấy con mình còn thua. Mấy đứa trai gái thanh niên biết diện thôi đẹp trai đẹp gái hết sức, chọc nhau cười giỡn om sòm, có bệnh gì đâu ! Có mang con đi tới mấy chỗ đó thì mới biết mình còn thiếu gì để lo cho con. Mấy đứa tự kỷ cũng vậy, cha mẹ cho tụi nó ăn mặc không thua gì con bình thường, mới ngo không biết là nó có bệnh đâu. Mặt mũi sáng láng, quần áo đúng thời trang, tóc tai theo mốt, chừng nghe nó mở miệng mới hay là có bệnh.

Bàn ăn yên lặng một lúc ngắn, dường như mọi người suy nghĩ về điều anh Quân mới đưa ra. Chập sau chị Nhạn nãy giờ ngồi yên nay nhỏ nhẹ lên tiếng nhưng đầu bàn kia ào ào:

- Chị Nhạn nói lớn lớn cho tụi em nghe với.

Chị cười, đứng hẳn dậy hân hoan nhìn mọi người và nói.

- Cũng hổng có gì, đây là tin vui trong nhà tụi tôi muốn chia sẻ với anh chị ở đây. Nói ra thì ai có con bình thường sẽ không thấy có gì là lạ, nhưng đối với tụi tôi thì chuyện rất phấn khởi. Đó là cháu Thắng đã biết đi xe bus từ đầu tuần.

- Hoan hô anh chị Nhạn ! Hoan hô Thắng ! Hay quá chớ. Đi xe bus tới trường rồi về hả ?

- Bây giờ thì như vậy, mai mốt chưa biết còn tập đi đường nào khác thì không dám nói.

- Đầu chi tập cho cháu ra sao kể lại tụi này nghe đi.

- Cũng dễ thôi, ban đầu chị nó đi xe bus cùng với nó, chị làm gì thì nó làm theo. Quen rồi thì để nó lên xe trước tự làm lấy để chị lên sau. Bà con biết tật của đứa tự kỷ mà, nói được câu gì là chỉ biết câu đó chớ không biết thêm bớt. Bữa đầu tiên lên xe nó trả phân nửa tiền vì có thể khuyết tật, nhưng mấy đứa tự kỷ này mới ngo đâu ai biết vì mặt mũi bình thường. Ông tài xế không chịu, bắt nó phải trả giá nguyên. Thắng Thắng đứng lơ lảo rồi xuống xe, nó không biết phải trả lời ra sao. Chị nó mới lên phân trần với người tài xế, ông xin lỗi nó ngay.

Kinh nghiệm này làm ba nó với tôi viết mảnh giấy nhỏ bao plastic cho con bỏ trong túi áo, ghi là Thắng bị khuyết tật để lỡ có gì trục trặc như vậy nữa thì nó chia ra.

Đi xe bus được một mình là tiến bộ lớn đối với cháu, bây giờ thì chúng tôi tập cho Thắng biết tính tiền thôi. Nó chưa làm được vậy, chỉ mới biết lấy tiền các mỗi ngày cho đủ trả vé xe, còn đưa tiền giấy để thối lại thì nó chịu thua, không biết là người ta thối đủ, dư hay thiếu.

- Thắng đi được mấy đường xe ?

- Mới có hai đường xe thôi, bận đi và bận về từ trường.

Chị Dương lên tiếng.

- Tôi thấy tập cho con độc lập như chị Nhạn làm là chuyện rất quan trọng. Hể nó làm được gì thì mình nên huấn luyện cho nó làm chuyện ấy như con bình thường. Sau này cha mẹ đi trước, con ở lại một mình đỡ khổ cho nó. Mấy bà cưng con quá chuyện gì cũng làm giùm nó thì nó không khá được. Thử nghĩ mai mốt không còn cha mẹ thì ai lo cho con ?

Chị Nhạn tiếp tục.

- Chuyện nhỏ vậy thôi mà vợ chồng tôi vui suốt tuần nay. Hồi sinh con thì mình mơ ước con học hành thành tài, bây giờ vợ chồng tôi thực tế lắm, chỉ mong thằng Thắng biết nói đủ cho người ta hiểu, biết đi xe bus, biết trả tiền. Ai muốn ước gì cao xa cho con thì cứ ước, con tôi làm được bấy nhiêu chuyện là tôi mừng rồi.

Anh Tân vác con nhỏ lên vai, bước ra khỏi ghế đi tới lui dọc theo bàn ăn, vừa đi vừa nói.

- Tôi cũng có chuyện để kể. Hồi đó thằng Minh được đầu mười hai, mười ba tuổi gì đó. Tôi có nói với ông hiệu trưởng là mỗi trưa tan học tôi đón con về, nhưng có hôm họ không thấy thằng Minh đứng ở cổng trường chờ tôi như mọi khi. Thì ra nó nổi hứng tự đi về, mấy đứa Down syndrome có tật nổi hứng như vậy. Trường gọi điện thoại cho tôi hay liền. Lúc đó tôi cũng đang trên đường tới đón con.

Nói thiệt nghe, tôi lái xe mà nước mắt chảy ròng ròng.

Con khờ khạo biết nó đi ngõ nào mà tìm, rồi gặp bất trắc thì sao. Tôi không biết phải làm gì, sau tôi ráng bình tĩnh, nhớ là mỗi lần đưa đón con tôi chú ý đi theo lộ trình nhất định không thay đổi, bạn đi cũng như bạn về. Nên tôi thử theo lộ trình đó, hy vọng là thẳng Minh nhớ đường và đi theo. Mà Trời thương, đúng vậy anh chị à. Tôi lái xe một khúc ngắn thì gặp con đi theo lộ trình đó.

Có ai đó chất lười.

- May quá há.

- Tôi mừng như chết đi sống lại. Nó cũng mừng. Nếu là đứa bình thường chắc tôi la cho một mách, nhưng đây là đứa có Down syndrome nó đâu có hiểu, nên tôi xuống xe ôm chậm lấy con thôi. Tội nghiệp nó mặt mày hốt hoảng tôi phải trấn an con.

Anh Quân nhào vô liền.

- Đó anh chị thấy không. Mấy đứa này dạy được nó biết đường, dạy hoài thì nó nhớ, tụi này bệnh mà biết suy xét chứ, có điều chậm hơn người thôi. Tại mình nói nó không hiểu, không biết, chứ nó có nói là nó không hiểu, không biết đâu. Cha mẹ nên coi chừng là có khi mình coi thường trí thông minh của con khuyết tật.

Bàn ăn lảo xào đầu này tới đầu kia, cứ mấy người chụm lại một nhóm chuyện vãn với nhau. Dung đứng lên đi tới Cúc đang cho con bú.

- Cháu lớn đâu chị Cúc ?

Cúc quay người lại, mỉm cười.

- Nó đeo theo ba nó.

- Cháu nói được chưa ?

Cúc trầm mặt lại.

- Chưa được chị à. Bốn tuổi rồi. Hồi gần hai tuổi thì nó bập bẹ gọi ba gọi má, thêm được mấy chữ nữa nhưng từ từ nó mất dần, bây giờ thôi không nói gì hết. Muốn gì thì hoặc la, hoặc kéo tay mình.

- Con tôi hồi đó cũng vậy, sau tôi xin được chương trình can thiệp sớm nên họ cho cô giáo tới nhà dạy thành ra cũng đỡ được chút ít. Mình nói thì nó nói theo, để tự nó thì không nói đâu. Chị có biết dịch vụ đó không ?

- Không, nó là cái gì vậy ?

- Tên là Early Intervention Program, dạy cho con nít từ 0 đến 6 tuổi. Nếu biết có trục trặc thì họ có thể bắt đầu ngay khi em bé được 6 tháng. Dịch vụ khác thì lo cho trẻ từ 6 tuổi trở lên.

- Tôi có đưa con đi bác sĩ, họ bảo nó chậm thôi, cứ chờ rồi nó sẽ nói. Chính con ông bốn tuổi mới nói.

- Bà ơi, ở đó mà chờ. Con mình thì mình nóng ruột, mình lo chứ ai lo cho mình. Với lại không phải bác sĩ

nào cũng biết về chúng tự kỷ, có người không biết đâu. Mình nghe theo là chết con mình. Chị đi hỏi hai ba bác sĩ cho chắc.

- Dịch vụ đó xin ở đâu ?

- Vô đây, chị Dương biết rành lắm, để chỉ nói cho nghe.

Dung kéo Cúc vô bếp gặp chị Dương đang bỏ đá vào nồi sượng sa hột lựu của chị Hoa. Nghe chị bày tới bác sĩ xin thăm định cho con rồi xin dịch vụ, Cúc phân trần.

- Em không biết gì hết, em cứ nghĩ con mình bị vậy thì phải chịu thôi, đâu dè có những dịch vụ của chính phủ mà mình được hưởng miễn phí.

- Đó là một trong những lý do mà vợ chồng tôi lập nhóm Tương Trợ đó Cúc. Xã hội Úc có những dịch vụ, phương tiện chăm sóc cho người khuyết tật, mình không biết để xin cho con mình hưởng là trẻ bị thiệt thòi, mất cơ hội phát triển. Mấy bà mẹ Việt Nam cứ trốn trong nhà, bị mặc cảm sinh con khuyết tật, bị xã hội kỳ thị, không biết tiếng Anh, không dám đi ra ngoài tới chỗ này chỗ kia thì làm sao biết. Khi đến nhóm này ai đi trước làm được gì thì chỉ cho người khác. Nhiều khi nhân viên xã hội không chỉ hết, hay không biết để mà chỉ.

Trường hợp của Cúc thì ngoài chương trình can thiệp sớm còn có những dịch vụ khác nữa mà cháu có thể được hưởng. Khi nó đi học rồi thì Cúc có thể xin dịch vụ After Care, có người tới nhà dạy cho cháu sau giờ học hay dịch vụ chỉnh ngôn cũng tới nhà.

- Có tốn tiền không ?

- Không, đó là dịch vụ của chính phủ. Mỗi tuần họ dạy con mình một hai giờ, ngoài ra còn có Share Care.

- Share Care là cái gì ?

- Như Cúc bạn coi con nhỏ không đưa được cháu lớn đi chơi thì nhờ Share Care. Share Care sẽ dẫn những đứa khuyết tật ra ngoài chơi, tập cho tụi nó quen với xã hội, giao thiệp với người khác. Share Care thì mình phải trả 1 đồng một giờ nhưng rất có lợi cho mình. Cúc dòm con Thảo của anh chị đó, tiếng Anh chị đâu có biết, cộng thêm anh chị đều phải làm việc đâu có giờ dẫn nó đi tới đâu. Đưa nó tới Share Care thì mỗi tuần họ dẫn nó ra công viên, lâu lâu đi xi nê, tập cho nó mua cà rem, khoai chiên, làm nó dần dần biết giao thiệp. Rất hay đó Cúc, nhưng cái trước mắt cho cháu là Cúc xin cho được chương trình can thiệp sớm để dạy cháu nói, rồi từ từ mình xin những dịch vụ khác.

- Dạ, để em lo chuyện đó rồi trở lại xin chị chỉ thêm.

- Phải rồi, chỉ nhiều quá một lần không nhớ hết đâu.

Dung cười hân hoan.

- Bà đào được mỏ vàng rồi đó, biết không. Ở đây chị em mình coi nhau như trong nhà nên chỉ cho nhau biết, ai biết cái gì thì nói cái đó. Tội nghiệp chị nào không quen biết ai để nghe tới những dịch vụ này. Còn nhiều cái khác nữa, như xin cho con đi chữa răng.

Cúc thắc mắc.

- Làm sao chị Dương với Dung biết được mấy cách trị liệu đó ?

- Thì cũng học khôn thôi. Riêng trường hợp của chị là kinh nghiệm bản thân. Chị Dương đáp. Nhớ lại chị thấy tội nghiệp cho mình, hồi sinh con Thảo chị đâu có biết gì đâu, ôm con mà lo và phải tự mình xoay sở, tự mình nghĩ ra cách dạy con. Có những dịch vụ anh chị không biết nên con mất cơ hội, hay tìm ra thì hoặc là con Thảo qua tuổi giới hạn và không được hưởng nữa, hoặc biết trễ và Thảo chỉ ghi danh hưởng được một thời gian ngắn là phải ngưng. Thí dụ như Share Care, khi anh chị được biết chỗ này thì Thảo đã 16 tuổi, mà lúc đó giới hạn là 18 tuổi nên con chị chỉ được hưởng có hai năm thì phải ra.

Bây giờ chị chỉ lại cho những gia đình khác thì các cháu may mắn hơn con Thảo, cha mẹ khỏi phải cực khổ tìm dịch vụ như chị hồi đó, mà mấy đứa nhỏ được dịch vụ chăm sóc sớm hơn, hưởng lâu hơn.

Chị biến cái xui của mình thành cái may cho người khác, mình lót đường cho người khác tiến lên. Ai nghe và xin được dịch vụ cho con thì tốt cho họ, ai không nghe thì tùy, sau này nghĩ lại họ ân hận thì tội cho cháu bé thôi.

Anh chị chỉ biết kêu gọi người khác đến với nhóm để hướng dẫn nhau, lấy kinh nghiệm của mình mà chỉ về còn làm hay không là chuyện mỗi người. Nhóm Tương Trợ nhắm vào trẻ khuyết tật, họ nhờ chớ anh chị có lợi gì.

Lúc đó bàn ăn có sôi nổi lớn tiếng, ba người bước ra cửa bếp thấy anh Quân nhìn suốt bàn hỏi:

- Bà con tính sao, có giúp cho người ở Sài Gòn không ?

Dung ngạc nhiên hỏi.

- Người nào ở Sài Gòn vô đây ?

- Ra đây, anh Quân giải thích. Để nói lại cho người khác cùng nghe.

Ai nấy yên lặng chờ, anh kể.

- Mấy hôm trước có một cô tới đặt lấy hai cuốn về tự kỷ. Cô nói là anh chị ở Sài Gòn có con trai mấy tuổi bị tự kỷ. Nó biết nói được chút ít rồi ngưng luôn không nói nữa, anh chị của cô tìm thầy tìm thuốc tứ tung, đem con qua Singapore ở mấy tháng để chạy chữa, đem qua Hồng Kông châm cứu lưỡi, bây giờ mang nó về Việt Nam trở lại. Anh cô nói ai dạy cho thằng nhỏ biết nói thì sẵn sàng

chia nửa gia tài.

Trong bàn có người hít hà, ai đó lên tiếng.

- Có khả năng lo cho con như vậy thì chắc không phải 'Nguy' đâu.

Một chị nói hòa hoãn..

- Thôi có giận người lớn thì giận nhưng đừng giận con nít tội nghiệp. Mình lo là cho trẻ con khuyết tật chớ ba má của nó đâu có liên quan gì.

Anh Quân mỉm cười.

- Tôi cũng nghĩ vậy nên tính giao cho cố tất cả tài liệu mà mình có sẵn đây, sang luôn cuộn băng video về cách dạy mấy đứa tự kỷ dùng băng hình (PECS) cho cố mang về Việt Nam. Ý của tôi là biết đâu nhờ vậy có người theo phương pháp PECS dạy cho thằng nhỏ thì phương pháp sẽ được lan truyền trong nước, giúp cho mấy đứa bệnh ở Việt Nam.

Thắc mắc được giải tỏa xong, Mai vỗ vỗ tay để mọi người chú ý.

- Báo cáo với bà con, hôm qua chị Liên mới sinh con trai ở bệnh viện Westmead.

Ai nấy lên tiếng một lượt, không ai nghe ai.

- Hèn gì bữa nay không thấy chỉ.

- Vậy là mấy đứa rồi ?

- Hay quá, chùng nào thì về nhà ?

Chị Nhạn quay sang Mai.

- Liên giỏi hết sức, hai vợ chồng can đảm thật đáng khen. Mai gật đầu.

- Em cũng nghĩ vậy, ai ở trong hoàn cảnh mới hiểu. Sinh một đứa khuyết tật là rụng rời tay chân, làm sao nghĩ tới chuyện sinh thêm nữa, nhưng cũng khó nghĩ. Nó có hai đứa, đứa đầu bình thường, đứa kế bị bại não. Đứa bình thường lớn thì cũng cần có em để chơi, nên tính tới tính lui hai vợ chồng đánh nước liều có thêm đứa thứ ba. May mắn lần này Trời thương nó được đứa bình thường, con Liên mừng hết sức.

Chị Nhạn vỗ lên tay Cúc đứng cạnh nghe chuyện.

- Như cô Cúc đây rồi sao, cũng can đảm có đứa thứ hai. Mặt mày bữa nay coi tươi vui đẹp lắm.

Cúc cười.

- Chị ơi, trong héo ngoài tươi. Có con tự kỷ rầu thúi ruột nhưng không lẽ đem mặt bí xị ra ngoài, còn ai muốn nói chuyện với mình, ở nhà thì cũng phải tươi cho chồng con vui theo. Gặp bữa nó phá quá em hết kế ngồi khóc một chập, khóc xong thì cũng thôi. Em giống như chị Liên, sinh đứa đầu có bệnh làm em sợ không muốn có thêm con, phải đợi nó bốn tuổi em mới lên tinh thần sinh đứa

thứ hai.

Anh Quân đưa tay chỉ Cúc.

- Cô làm vậy phải lắm, cần cho đứa bệnh có em chơi với nó. Ra đường không ai chơi, đi học không có bạn thì về nhà có em. Mấy đứa khuyết tật tự nó chậm chạp thì càng phải có em để kích thích nó nói, chơi. Thử nghĩ coi, có con khuyết tật thì cha mẹ lo rầu, suy nghĩ không thiết nói năng. Bây giờ lại không có anh em trò chuyện tạo cơ hội cho nó phát triển thì đứa khuyết tật chậm lụt thêm. Cha mẹ không để ý tới chuyện này, cứ nghĩ cho con ăn no mặc ấm là xong. Không phải vậy, mình phải nghĩ cách để thúc đẩy con.

Chị Dương giải thích.

- Vợ chồng tôi dạy con Thảo khác với ba đứa em của nó. Với con Thảo tụi tôi chọc cho nó nói, cho phép nó trả treo với mình để nó học nói. Không chọc, không gợi cho con nói thì làm sao nó biết nói. Mấy đứa em của Thảo không được trả lời lại ba má, nhưng con Thảo được tự do nói gì thì nói. Vợ chồng tụi tôi thay phiên, một người chọc một người gài cho nó cãi lại. Riết rồi con nhỏ biết đối đáp, biết dùng chữ đúng trường hợp.

Anh Quân mạnh mẽ nói.

- Mấy đứa khuyết tật này tùy thuộc 100% vào cha mẹ nên cha mẹ biết lo thì nó nhờ, mà không biết lo thì nó chịu. Như có trường hợp sinh con có Down syndrome, người chồng bỏ vợ con, nói là vợ thiếu phước đức nên sinh con khật khùng. Chỉ buồn quá ừ ừ không đi ra ngoài, ở nhà thì lặng thinh không thiết tha gì hết. Mà làm vậy ảnh hưởng trực tiếp tới đứa nhỏ, kết quả là trong nhà mẹ ôm nỗi buồn không nói năng cả ngày, nhà lặng lẽ từ sáng tới tối thì đứa có Down syndrome không nói luôn. Nó gần hai mươi mà ai hỏi chỉ biết đưa mắt ngó rồi lảng đi.

Cái đó không phải là nó không biết nói, mà tại không có ai nói chuyện hằng ngày, khơi cho nó tập nói. Mình buồn là chuyện của mình nhưng coi chừng gây thiệt hại lớn lao cho con.

Chị Dương đưa mắt ngó Thảo đang nói chuyện với khách bên kia bàn.

- Tụi tôi nghiệm ra nên dù đang cãi nhau, giận nhau mà con Thảo đi học về là dẹp hết, làm mặt vui tươi cười với con, cho nó phấn khởi. Lúc đầu nó về thấy không khí nặng nề thì bỏ lên lầu một nước, không thưa ba má không kể chuyện ở trường. Hai vợ chồng phải tự sửa mình, muốn giận thì ngày mai giận nhau tiếp, cãi tiếp, còn chiều nay thì phải nói chuyện với nhau và gợi cho con

nói. Mình phải tạo cảnh nhà rộn rịp, có tiếng nói tiếng cười cho mấy đứa bệnh để nó phát triển.

Anh Bảo nhìn con trên ghế đang nghe nghe cổ nghe.

- Ba đứa con tôi còn nhỏ, không biết lớn lên thì anh em sẽ đối xử với đứa khuyết tật ra sao. Tôi thấy có nhà tội hết sức, thằng nhỏ 15, 16 tuổi có Down syndrome, tới bữa cơm thì mẹ xúc cho tô cơm rồi anh chị đuổi vô góc nhà ngồi ăn một mình. Anh chị nói ngồi gàn coi chừng bị lây.

Chị Hoàng bất bình lắc đầu.

- Cái đó là tại không hiểu biết. Chứng Down syndrome đâu có lây.

Chị Dương cười.

- Chị chưa thấy, lần đầu tiên nhóm này họp hồi năm 99 có người không dám đụng con Thảo vì sợ bị lây.

Anh Quân tỏ vẻ giận.

- Anh em trong nhà không thương nhau thì mong gì ra ngoài đường người lạ đối xử tử tế với trẻ khuyết tật.

Chuyện không vui nên ai nấy lặng thinh suy nghĩ. Chị Dương kể chuyện nhà.

- Vợ chồng tôi dạy ba đứa em của Thảo làm gì cũng phải làm cho chị hai trước tại chị hai bệnh. Tụi nó dạ dạ ngoan ngoan làm theo đó nhưng mai sau mình đi rồi thì biết chuyện còn tiếp tục được như vậy hay không. Chỉ mong là khi ba đứa có vợ có chồng, dẫu rẻ thấy chồng vợ mình lo lắng cho con Thảo thì cũng bắt chước chút ít.

Anh Hưng thêm ý.

-Tôi thấy mình đừng dẫu con trong nhà hay che đậy việc con bị khuyết tật. Mình nên bỏ quan niệm cha mẹ vô phước, dòng họ ăn ở thiếu phước đức làm sinh con khuyết tật. Cái đó không ích lợi cho ai hết.

Anh Quân hứng chí.

- Đúng rồi, con Thảo tôi lớn nhứt trong nhóm nên tụi tôi có kinh nghiệm này trước mấy anh chị, kể cho cả nhóm cùng nghe. Mấy đứa em của Thảo có bạn trai bạn gái, trước khi dắt bạn về nhà chơi nó cho hay là chị hai nó bị Down syndrome. Dặn như vậy thì khi bạn vô nhà gặp Thảo tụi nó đã chuẩn bị để chấp nhận rồi. Con Thảo dù bệnh thì cũng là chị hai, mấy đứa bạn phải kính nể theo. Bạn gái thằng Vũ tới ăn cơm thì mời chị hai ăn trước mới cầm đũa. Nếu mình dẫu, bất tình linh nó gặp con Thảo có củ chỉ lạ, tụi trẻ không chừng có phản ứng không hay, tội cho con Thảo.

Thủy trầm ngâm.

- Em thì có kinh nghiệm này, em theo đạo Công giáo,

hồi có bầu làm thử nghiệm biết là bào thai có thể có Down syndrome, em đi nhà thờ cha nói luật giáo hội không cho phép phá thai, phải giữ con. Chùng em sinh ngồi chết đặng trong bệnh viện, ngồi khóc ở nhà mấy năm cho tới bây giờ không hề thấy cha lại thăm, chỉ toàn người Úc người Việt xa lạ đến hỏi han, chia sẻ nỗi buồn. Cô ngẩng đầu lên.

- Nói là nói vậy chứ em cũng tin vào Karma, nhân quả. Với lại suy cho cùng thì quyết định giữ con là quyết định của em, em không trách ai hết. Em muốn nói với mấy chị khác là nuôi con khuyết tật cực khổ lắm, muốn giữ con thì các chị phải suy nghĩ cặn kẽ vì nó khó nhọc cả đời. Cúc thay đổi bầu không khí.

- Đây là lần đầu tiên vợ chồng em tới dự nhóm, em lấy làm tiếc là mình không biết sớm để lại chơi từ lúc nhóm mới ra. Mấy anh chị khác thấy sao chứ em vui lắm, người có con khuyết tật dễ thông cảm nhau hơn. Sẵn cũng có vài anh chị mới đến như tụi em, xin chị Dương anh Quân giải thích vì sao có nhóm này.

Anh Quân và chị Dương đẩy nhau.

- Cho nói trước đó.

- Hồng, anh nói đi.

- Bà con coi, bữa nay ngày Mẹ bả được cung nên ăn hiếp tôi. Thôi được, một năm ăn hiếp một ngày cũng không sao, ăn hiếp cả đời cũng còn được nữa mà.

Anh ngưng lại giữa tiếng cười vang của người chung quanh.

- Muốn biết nguyên do hả, dễ lắm. Vợ chồng tôi sinh con Thảo thì ban đầu không biết tiếng Anh, biết đường đất, chỉ biết hết sức mình nghĩ ra cách để dạy con. Nó không nói, không tập đi, không biết bú biết nuốt thì mình phải thích ứng với tật của con. Thảo không bú, tới giờ cho ăn vợ tôi phải đút từng muỗng sữa cho con, nuôi con mập mập tròn trĩnh chùng nào thì mẹ gầy gò ốm o chùng nấy.

Khi Thảo lớn lên, lúc đó tụi tôi mới biết tìm dịch vụ lo cho con. Bây giờ vợ tôi chỉ lại cho mấy anh chị đi tới Share Care, After Care, chỗ này chỗ kia dễ dàng, nhưng lúc tụi này đi tìm thì đâu có ai chỉ. Mình dốt nên bị thiệt thòi, có nhiều dịch vụ mở ra lo cho trẻ khuyết tật mà tụi tôi đâu biết, nên Thảo không được hưởng. Vì những thiệt thòi đó tôi mới bàn với vợ, là đem kinh nghiệm của mình tránh cho đồng hương, tụi tôi biết được gia đình nào có con khuyết tật thì chỉ dẫn lại, chuyện miệng với nhau thành ra cái nhóm này.

Chị Dương tiếp lời.

- Minh đến với nhau vì tấm lòng, đem tâm sự của người cùng cảnh ngộ mà đối đãi với nhau. Mục đích của tụi tôi là kéo những ai bị cô lập vì có con khuyết tật, vì sự kỳ thị của xã hội đến với nhóm. Sự cô lập làm cha mẹ bị cô đơn, mà nuôi con khuyết tật gặp rất nhiều căng thẳng, mấy anh mấy chị cần có chỗ nương tựa tinh thần. Tới với nhóm mình thấy vui hơn, được an ủi, nói ra nỗi khổ của mình thì với bớt u uất trong lòng rất nhiều. Mà cha mẹ có vui thì con sẽ vui theo, tốt cho sự phát triển của con. Dung cười lớn.

- Nhóm này là đại gia đình, ai tới cũng là anh chị em của nhau, không có phân biệt chủ tịch, phó chủ tịch ngoại vụ nội vụ gì hết.

Chị Hoa thêm vô.

- Có đầu bếp thôi, bữa nay món nào cũng ngon hết. Xin bà con trâng pháo tay cho đầu bếp.

Đợi cho tiếng vỗ tay, cười nói giảm bớt anh Quân dơ hai tay làm hiệu chú ý.

- Còn một mục đích nữa của nhóm mà tôi muốn nói. Những buổi này ngoài chuyện họp mặt thân ái thì vợ chồng chúng tôi còn muốn nó là dịp cho các bà mẹ được một bữa vui chơi, khỏi lo lắng việc nhà. Mấy anh đi làm mỗi ngày có cơ hội thay đổi khung cảnh nên tâm trí cũng không bị căng thẳng cho lắm, nhưng mấy chị coi con bệnh suốt ngày, nó la nó hét, nó nhảy như chơi chơi, đập đầu thì để lâu bà mẹ không điên nhiều cũng điên ít, mấy chị cần phải đi ra ngoài cho thoải mái đầu óc. Tụi tôi dự tính một năm mình họp mặt mấy ngày như lễ Mẹ (Mother's Day), lễ Cha (Father's Day), giáng sinh.

Anh quay sang nói với mấy anh đang đứng dựa tường lắng nghe.

- Mình phải cung mấy bà, mấy anh ơi. Mấy anh chở chị bữa nay tới chơi là đúng điệu. Đàn ông mình có bệnh thì công việc nhà cũng vẫn chạy, nhưng người mẹ mà bệnh là cha con trong nhà đói liền. Tôi hay nói với mấy đứa nhỏ, ba đau thì gia đình không sao hết nhưng mẹ con mà nằm một chỗ là gia đình xáo trộn, mấy con phải thương mẹ đừng làm mẹ buồn.

Anh Tân cười dễ dãi.

- Được, mấy bà có nhóm Tương Trợ thì đàn ông mình mở nhóm Cung Vợ. Tôi xưng phong ký tên làm hội viên đầu tiên.

Chị Mỹ kéo tay áo chồng.

- Thôi ông ơi, ai mượn ông mở nhóm, ngày lễ Cha sắp tới ông chở con với tui xuống đây chơi nữa là tui biết ông cung tui.

